

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 425
van **ANDRIES GRYFFROY**
datum: 25 september 2015

aan **ANNEMIE TURTELBOOM**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

EPB-aangifte - Controles

Bouw- en verbouwingsprojecten waarvoor een bouwaanvraag of een melding nodig is, moeten aan de EPB-eisen en de EPB-procedure voldoen.

In het Energiebesluit zijn de diverse boetes opgenomen indien de EPB-aangifte niet voldoet aan de eisen. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) kan tot 5 jaar na de indiening van de EPB-aangifte een administratieve geldboete opleggen.

We stellen vast dat van de 39.299 EPB-aangiften in 2014 er 1905 niet voldeden aan de EPB-eisen. Bij 1264 dossiers leidde dit tot een hoorzitting en bij 1208 dossiers werd effectief een administratieve boete opgelegd. Het niet naleven van de EPB-eisen heeft zich, volgens het VEA, gestabiliseerd sinds 2011. Jaarlijks gaat het om ongeveer 5 % van alle aangiftes. Van alle dossiers ontvangt 4 % een administratieve boete. De dalende trend sinds 2006 (10 %) en de stabilisering in 2011 (4 %) tonen volgens het VEA aan dat de regelgeving goed bekend is en gerespecteerd wordt. De verstrenging van de laatste jaren leidde niet tot een verhoging van de inbreuken.

Het is echter nog onduidelijk hoeveel controles er ter plaatse gebeuren.

1. Hoeveel controles van de EPB-aangifte en de EPB-eisen zijn er ter plaatse gebeurd in 2013 en 2014?
2. Wat is de werkwijze van het VEA om een controle ter plaatse uit te voeren?
3. Wat zijn de resultaten van deze controles?

ANNEMIE TURTELBOOM

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 425 van 25 september 2015
van **ANDRIES GRYFFROY**

Om uw vragen te beantwoorden is het belangrijk om de principes van de handhaving volgens de energieprestatieregelgeving te schetsen.

De energieprestatieregelgeving kent verantwoordelijkheden toe aan de aangifteplichtige en aan de verslaggever. De aangifteplichtige is verantwoordelijk voor het voldoen van het gebouw aan de EPB-eisen. De verslaggever bepaalt na de ingebruikname of het gebouw al dan niet voldoet aan de EPB-eisen en rapporteert hierover in de EPB-aangifte. De verslaggever is verantwoordelijk voor de correcte berekening op basis van de eigenschappen van het gebouw as-built, de gebruikte materialen en de geplaatste installaties.

De verantwoordelijkheid van de verslaggever voor het correct berekenen van de energieprestatie en het binnenklimaat van het gebouw in de EPB-aangifte vormt een eerste stap in de kwaliteitsbewaking. Controles door het VEA zijn een tweede stap in de kwaliteitsbewaking: om na te gaan of de EPB-aangifte overeenstemt met de as-built-eigenschappen van het gebouw, voert het VEA voor en na de ingebruikname van het gebouw steekproefsgewijs extra controles ter plaatse uit.

Het Energiedecreet bepaalt administratieve boetes voor de aangifteplichtige als het gebouw niet voldoet aan de EPB-eisen. Als de verslaggever in de EPB-aangifte een energieprestatie en een binnenklimaat beschrijft die niet in overeenstemming zijn met de as-built-eigenschappen van het gebouw, wordt de verslaggever beboet.

Het VEA beschouwt de EPB-aangifte in eerste instantie dus als correct en baseert zich voor het naleven van de EPB-eisen op de gerapporteerde resultaten. Het VEA voert in tweede instantie steekproefsgewijs controles uit, al dan niet in combinatie met een controle ter plaatse, om na te gaan of die EPB-aangiften inderdaad correct zijn.

1. Het VEA voert in principe geen aanvullende controle uit op dossiers met betrekking tot het voldoen aan de EPB-eisen. Als de verslaggever rapporteert dat een project niet voldoet aan de EPB-eisen, neemt het VEA dat aan. De verslaggever heeft immers geen of weinig baat om daarover fout te rapporteren. Integendeel, hij riskeert zelf een sanctie op te lopen voor niet waarheidsgetrouwe rapportering.

Bij de dossiers die niet voldoen aan de EPB-eisen, wordt de aangifteplichtige uitgenodigd via een schriftelijke hoorzitting om eventuele tegenargumenten te bezorgen aan het VEA. Bij 80% van hoorzittingen voor de dossiers die niet voldoen aan de EPB-eisen, worden geen tegenargumenten bezorgd. Dat betekent dat de verslaggever terecht rapporteerde dat het project niet voldoet aan de EPB-eisen.

Bij 20% van de dossiers worden wel tegenargumenten bezorgd. Meestal blijkt uit die tegenargumenten dat de verslaggever terecht rapporteerde dat het project niet voldoet aan de EPB-eisen. Bij een zeer klein aantal dossiers, krijgt het VEA wel signalen van de aangifteplichtige dat de rapportering door de verslaggever niet klopt en dat de gestelde boete onterecht zou zijn. Sinds de start van de EPB-regelgeving was dat slechts het geval voor 21 dossiers. Voor die dossiers werd een

controleprocedure opgestart om de waarheidsgetrouwe rapportering door de verslaggever na te gaan. Voor die dossiers werd het volledige stavingsdossier bij de verslaggever opgevraagd en controleerde het VEA op basis van die stukken of de rapportering klopte. In een aantal gevallen voerde het VEA aanvullend een controle ter plaatse uit om bijkomend de as-built-situatie te bekijken.

Enkele cijfers over de betreffende 21 dossiers:

- Voor 14 dossiers is de controle afgerond met een kennisgevingsbrief naar de verslaggever. Na de controle bleek de rapportering door de verslaggever toch waarheidsgetrouw (4 dossiers in 2015; 3 dossiers in 2014; 1 dossier in 2013 en 6 dossiers vóór 2013).
- Voor 4 dossiers is de controle na een hoorzitting, al dan niet met indienen van tegenargumenten, geëindigd in het opleggen van een boete aan de verslaggever voor niet waarheidsgetrouwe rapportering (1 dossier in 2014 en 3 dossiers vóór 2013).
- Voor 3 dossiers is de controle nog lopend of op te starten. Er is dus nog geen zicht op het resultaat.

Bij 12 dossiers heeft een controleur van het VEA aanvullend een controle ter plaatse uitgevoerd. Het betrof 1 dossier in 2015; 4 dossiers in 2014 en 7 dossiers vóór 2013. Het aantal dossiers dat niet voldoet aan de EPB-eisen waarop een controle op de waarheidsgetrouwe rapportering is uitgevoerd, is dus een beperkt aantal van alle controles op correcte rapportering door de verslaggever.

Tot en met 2014 heeft het VEA zich vooral geconcentreerd op het uitvoeren van gerichte controles ter nazicht van de rapportering door de verslaggever. Het betreft bijvoorbeeld controles op dossiers waarover een klacht bij het VEA wordt ingediend door de aangifteplichtige of door een andere verslaggever of waarvan het VEA fraude vermoedt. Er werden ook dossiers gecontroleerd waarbij de EPB-eisen nèt behaald werden of waarbij het E-peil nèt onder de grens voor een financiële tegemoetkoming valt. Het VEA controleerde onder andere ook dossiers van verslaggevers die EPB-aangiften indienen waarbij altijd voldaan is aan de EPB-eisen.

In 2013 werd 165 EPB-aangiften gecontroleerd. In 7 gevallen ging de controleur ter plaatse tijdens de bouwfase of na de ingebruikname. In 2014 controleerde het VEA 83 EPB-aangiften, waarbij 12 bezoeken ter plaatse tijdens de bouwfase of na de ingebruikname werden uitgevoerd.

2. Het VEA voert altijd een controle ter plaatse uit bij een klacht of een vermoeden van fraude. Voor andere gerichte controles gebeurde in 2013 en 2014 slechts een controle ter plaatse als een check van het dossier aantoonde dat dat opportuun of nodig was.

Het onderzoek van klachtendossiers verschilt van andere controledossiers op het vlak van het tijdstip van het bezoek ter plaatse en het opvragen van staving bij de verslaggever. Bij klachtendossiers gebeurt het bezoek ter plaatse voordat het stavingsdossier bij de verslaggever wordt opgevraagd. Op die manier gebeurt het bezoek ter plaatse voordat de verslaggever het signaal krijgt dat het dossier wordt gecontroleerd door het VEA. Mocht de verslaggever 'bijgestuurde' staving bezorgen, kan het VEA dat alvast vergelijken met haar vaststellingen ter plaatse. Voor de andere controledossiers met een bezoek ter plaatse, wordt eerst het stavingsdossier opgevraagd. Daarna gaat de controleur ter plaatse.

Als het VEA tijdens de bouwfase een werfcontrole uitvoert, gebeurt dat bezoek onaangekondigd. Als het VEA een controle ter plaatse wenst uit te voeren na de ingebruikname, vraagt het VEA toestemming aan de eigenaars of gebruikers om het gebouw te betreden en te controleren. Dat gebeurt in de meeste gevallen met een

vraag per brief. In sommige gevallen een afspraak telefonisch gemaakt. Een bezoek ter plaatse na ingebruikname, is dus altijd aangekondigd.

Tijdens zo'n bezoek doorloopt de controleur het ganse gebouw (bv. eengezinswoning of verbouwd pand) of een deel van het gebouw (bv. één appartement). Daarbij neemt de controleur foto's, noteert vaststellingen met betrekking tot zichtbare maatregelen van isolatie, installaties, ventilatie ... De controleur neemt eventueel afmetingen op van lokalen, leidingen, vensters ... Er wordt geen destructief onderzoek gedaan. Het VEA vraagt vooraf ook aan de eigenaar of de gebruiker om de ondertekende EPB-aangifte, het energieprestatiecertificaat en eventueel andere bijkomende informatie klaar te leggen. De controleur kan die documenten bekijken en nagaan of het de correcte documenten van de ingediende EPB-aangifte zijn.

Bij het bezoek doet de controleur geen uitspraak over de correctheid van de EPB-aangifte of het conform zijn van het gebouw met de EPB-eisen. Na het bezoek vergelijkt de controleur op kantoor de vaststellingen van het bezoek ter plaatse met de EPB-aangifte. De controleur vergelijkt ook de ontvangen as-built-plannen en alle stavingsstukken met de rapportering in de EPB-aangifte.

Pas na de volledige vergelijking en het berekenen van de impact van eventuele afwijkingen tussen de vaststellingen en de gerapporteerde maatregelen, kan de controleur de conclusie maken of de EPB-aangifte al dan niet conform is met de werkelijkheid. Als dat niet het geval is, ontvangt de verslaggever een brief tot schriftelijke hoorzitting. In het geval de controle niet leidt tot een boete, of de boete kleiner is dan 250 euro, ontvangt de verslaggever een kennisgeving dat het dossier wordt afgesloten.

3. Van de 165 uitgevoerde controles in 2013 resulteerden 140 controles, waarvan 6 met een bezoek ter plaatse, in een kennisgeving naar de verslaggever dat het dossier werd afgesloten. Voor 25 dossiers, waarvan één met een bezoek ter plaatse, gaf de controle wel aanleiding tot een schriftelijke hoorzitting voor niet waarheidsgetrouwe rapportering.

Van de 83 uitgevoerde controles in 2014 werd voor 56 dossiers een kennisgeving naar de verslaggever gestuurd. Bij 4 van die dossiers gebeurde een bezoek ter plaatse. Voor 27 dossiers, waarvan 8 met een bezoek ter plaatse, gaf de controle wel aanleiding tot een schriftelijke hoorzitting voor niet waarheidsgetrouwe rapportering.

De controles uitgevoerd in 2013 en 2014 waren gerichte controles die een vertekend beeld van de gemiddelde kwaliteit van ingediende EPB-aangiften. Die gerichte controles zijn immers geen 'gemiddelde dossiers' maar dossiers waarbij er meer kans bestaat dat de rapportering niet waarheidsgetrouw zou zijn.

Om een beter beeld te krijgen van de kwaliteit van ingediende EPB-aangiften, nam het VEA in 2015 het initiatief om naast gerichte controles en klachten een random geselecteerde nulmeting uit te voeren. Er is een steekproef genomen van 75 dossiers, waarvan ruim de helft ter plaatse werd gecontroleerd. De resultaten zijn nog niet beschikbaar.